

14.02.2023, versija 6

VADLĪNIJAS

Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu darba devēja daļas kompensācijas un vienreizējas algas kompensācijas saņemšanai

Vispārējie jautājumi

1. Sociālie uzņēmumi var saņemt kompensāciju par veikto Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu (VSAOI, VSAO iemaksas) darba devēja daļu par nodarbinātajām personām ar invaliditāti un garīga rakstura traucējumiem un vienreizēju algas kompensāciju par pirmo pilno kalendāra mēnesi, ja šī persona, uzsākot darba attiecības ar sociālo uzņēmumu, ir bijusi reģistrēta bezdarbnieka statusā¹.
2. Kompensāciju var saņemt visi sociālie uzņēmumi (ne tikai darba integrācijas sociālie uzņēmumi).
3. Kompensāciju nevar saņemt par tiem nodarbinātajiem, kuru atlīdzību pārskata periodā finansē Altum vai Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) aktivitāšu² ietvaros, vai krīzes atbalsta veidā (skatīt arī 15.3. apakšpunktu).
4. Kompensācijai tiek piemērots *de minimis* valsts atbalsta regulējums.

Kompensācijas pieprasīšana

5. Kompensāciju pieprasa vienu reizi ceturksnī pēc visu iemaksu veikšanas Valsts ieņēmumu dienestam (VID) par ceturkšņa 3. mēnesi:
  - 5.1. Pirmo VSAOI kompensāciju var saņemt par 2021.gada 1.ceturksni, iesniedzot pieprasījumu Labklājības ministrijā (LM) pēc VSAO iemaksu veikšanas (termiņš – 23. aprīlis) VID par marta mēnesi. Vienreizēju algas kompensāciju var saņemt par personu, kuru sāka nodarbināt sociālajā uzņēmumā pēc 2021. gada 31. marta un kurai, uzsākot darba attiecības, bija bezdarbnieka statuss¹.
  - 5.2. Pēdējo VSAOI kompensāciju var saņemt par 2023.gada 3.ceturksni. Kompensāciju pieprasījumus var iesniegt **līdz 2023. gada 31. oktobrim**.
6. Kompensācijas pieprasījumu iesniedz elektroniski, nosūtot pieprasījumu un pamatojošos dokumentus no Jūsu uzņēmuma oficiālās elektroniskās adreses (turpmāk – e-adrese) konta uz LM e-adresi: "LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA", pievienojot nepieciešamo informāciju failu formā ([e-adreses izveidošanas apraksts juridiskām personām](#)). Saskaņā

¹ Ja darbinieks ir uzsācis darba tiesiskās attiecības ar sociālo uzņēmumu kā bezdarbnieks – NVA aktīvā nodarbinātības pasākuma "Pasākums noteiktām personu grupām" dalībnieks un pēc dalības pasākumā beigām turpina darba tiesiskās attiecības ar sociālo uzņēmumu kā darba ņēmējs, vienreizējo algas kompensāciju saņem par šī darbinieka nostrādāto ceturto pilno kalendāra mēnesi.

² Kompensāciju nevar saņemt par nodarbināto, par kuru pārskata periodā saņem atbalstu, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem vai noslēgto līgumu par NVA aktīvā nodarbinātības pasākuma īstenošanu ierobežo valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu kompensēšanu no citiem avotiem vai par kuru pārskata periodā nav beidzies minimālais termiņš līguma nosacījumam par pienākumu saglabāt darba vietu.

ar Oficiālās elektroniskās adreses likumu visiem uzņēmumiem līdz 2023.gada 1.janvārim ir jāizveido e-adrese un jāaktivizē e-adreses konts. Kad esat izveidojuši savam uzņēmumam e-adresi, sūtiet iesniegumu no jūsu uzņēmuma e-adreses konta uz LM e-adresi: "LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA", pievienojot nepieciešamo informāciju failu formā.

7. Ņemot vērā, ka Kompensācijas pieprasījums satur personu datus (tai skaitā īpašas kategorijas), to nedrīkst sūtīt uz LM pa e-pastu vai parasto pastu.
8. Kompensācijas pieprasījumā norāda (skatīt Kompensācijas pieprasījuma veidlapu):
  - 8.1. periodu (ceturksni), par kuru pieprasa kompensāciju;
  - 8.2. uzņēmuma nosaukumu, reģistrācijas numuru un sociālā uzņēmuma statusa iegūšanas datumu;
  - 8.3. kompensējamo summu;
  - 8.4. ES regulu, pēc kuras saņem *de minimis* atbalstu;
  - 8.5. VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmas (EDS) Veidlapas identifikācijas numuru *de minimis* atbalsta saņemšanai; Veidlapu aizpilda VID EDS sadaļā *De minimis*, sniedzot informāciju:
    - ka nepieprasa atbalstu kā sabiedriskā pakalpojuma sniedzējs – darbībām, ko valsts vai pašvaldības iestāde ir deleģējusi;
    - par atbilstību viena vienota uzņēmuma definīcijai;
    - vai uzņēmumā notikusi sadalīšana, apvienošana vai iegāde;
    - vai plānots/saņemts cits valsts atbalsts tam pašam projektam tām pašām attiecināmajām izmaksām;
  - 8.6. uzņēmuma pamatdarbības veidu (NACE kods un darbības apraksts);
  - 8.7. uzņēmuma rekvizītus kompensācijas maksājuma saņemšanai;
  - 8.8. uzņēmuma kontaktinformāciju saziņai ar Labklājības ministriju;
  - 8.9. par katru nodarbināto personu ar invaliditāti vai garīga rakstura traucējumiem:
    - vārds, uzvārds, personas kods;
    - mērķa grupa;
    - piederības mērķa grupai sākuma un beigu (ja ir) datums;
    - par kuru mēnesi tiek pieprasīta vienreizēja algas kompensācija, ja persona ir bijusi bezdarbnieka statusā, uzsākot darba attiecības sociālajā uzņēmumā;
    - darba attiecību uzsākšanas un izbeigšanas (ja ir) datums;
    - profesijas kods, nosaukums un vidējā stundas tarifa likme pārskata ceturkšņa pirmajā mēnesī – atbilstoši [VID publicētajai informācijai](#) par darba vietām;
    - par katru ceturkšņa mēnesi: nostrādāto stundu skaits³, aprēķinātā atlīdzība pirms nodokļu nomaksas, VSAOI darba devēja daļas likme, VID samaksātā VSAOI darba devēja daļa.
9. Aicinām izmantot LM sagatavoto kompensācijas pieprasījuma veidlapu, kurā ir paredzēta visa augstākminētā informācija. Veidlapa pastāvīgi tiek aktualizēta, tāpēc aicinām lejuplādēt aktuālo veidlapu un neizmantot iepriekšējā ceturksnī aizpildīto.
10. Kompensācijas pieprasījumam pievieno:
  - 10.1. Darba laika uzskaites tabeles par katru pārskata mēnesi;
  - 10.2. Darbnieka algas kontu vai algas lapiņas (no grāmatvedības programmas);

---

³ Norāda kopējo stundu skaitu, ko veido mēneša laikā nostrādātās stundas, plus stundu skaits, par kurām apmaksāta darbnespējas lapa A, plus atvaļinājuma stundu skaits. Atvaļinājuma stundu skaitu aprēķina pēc vidējās izpeļņas aprēķinā (Darba algas likuma 75.pants) izmantotā nostrādāto stundu skaita 6 kalendāra mēnešos, attiecinot to uz atvaļinājuma laikā iekrītošo darba dienu skaitu pieprasījuma mēnesī.

- 10.3. Maksājuma uzdevumus vai bankas konta izrakstu par veikto VSAOI darba devēja daļas pārskaitījumu (LM ņem vērā summu, kas nepārsniedz vidējo darba algu profesijā uz pieprasījuma ceturkšņa pirmo mēnesi <https://www.vid.gov.lv/lv/statistika/profesiju-atalgojums>);
- 10.4. Maksājuma uzdevumus vai bankas konta izrakstu par veikto darba atlīdzības pārskaitījumu darbinieka kontā.
Turpmāko informāciju par katru nodarbināto iesniedz tikai vienu reizi – pie kompensācijas pieprasījuma, kurā darbinieks iekļauts pirmo reizi;
- 10.5. Darba līgumu;
- 10.6. Mērķa grupas darbinieka atbilstības anketu;
- 10.7. Par personām ar garīga rakstura traucējumiem, kurām nav noteikta invaliditāte – ārsta izziņu par atbilstību mērķa grupai.

Kompensācijas pieteikumu pārbaude

Labklājības ministrija veic šādas iesniegtā maksājuma pieprasījuma pārbaudes:

11. Pārbauda iesniegto informāciju, pieprasot ziņas no atbildīgajām iestādēm – VID, Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas.
12. Pārbauda, vai par Kompensācijas pieprasījumā iekļautajiem nodarbinātajiem nesaņem atlīdzību Altum vai NVA atbalsta pasākumu ietvaros.
13. Vai persona ir bijusi bezdarbnieka statusā pirms darba attiecību uzsākšanas sociālajā uzņēmumā (ja pieprasa vienreizēju algas kompensāciju);
14. Pārbauda pieprasītā atbalsta (kompensācijas) atbilstību attiecīgajai ES *de minimis* regulai – vai kārtējā un iepriekšējos divos fiskālajos gados saņemtais *de minimis* atbalsts kopā ar plānoto nepārsniedz attiecīgajā Komisijas regulas noteikto summu un nacionālajā līmenī noteikto *de minimis* atbalsta sliekšni.
15. Pārbauda, vai par pārskata mēnesi pieprasītā kompensācija nepārsniedz summu, kas ir vienāda ar valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu darba devēja daļu no vidējās darba algas attiecīgajā profesijā ceturkšņa pirmajā mēnesī. Aizpildot Kompensācijas pieprasījuma veidlapu, minētā pārbaude tiek veikta automātiski:
  - 15.1. Vidējo darba algu profesijā par attiecīgo mēnesi aprēķina, sareizinot vidējo stundas tarifa likmi profesijā ar nodarbinātā faktiski nostrādāto stundu skaitu, kas nepārsniedz pilna laika darba stundu skaitu attiecīgajā mēnesī (no Grāmatvežu kalendāra).
  - 15.2. Ja nodarbinātais ir bijis darba attiecībās nepilnu mēnesi, tad vidējo darba algu profesijā par nodarbinātības laiku aprēķina, sareizinot vidējo stundas tarifa likmi profesijā ar nodarbinātā faktiski nostrādāto stundu skaitu, kas nepārsniedz pilna laika darba stundu skaitu nodarbinātības periodā (no Grāmatvežu kalendāra).
  - 15.3. Ja nodarbinātais ir saņēmis atlīdzību cita finansējuma ietvaros (skatīt 3. punktu), tad kompensāciju piešķir sākot ar nākamo kalendāra mēnesi.
16. Ja nepieciešams, tad LM pieprasa papildu informāciju no sociālā uzņēmuma.

Kompensācijas izmaksa

17. Viena mēneša laikā no pieprasījuma saņemšanas LM nosūta sociālajam uzņēmumam lēmumu uz uzņēmuma e-adresi vai Kompensācijas pieprasījumā norādīto e-pasta adresi.
18. Ja lēmums ir labvēlīgs (kompensācija piešķirta pilnā vai daļējā apmērā), LM iemaksā VSAOI kompensāciju (darba devēja daļu) un algas kompensāciju (ja attiecas) Kompensācijas pieprasījumā norādītajā bankas kontā.
19. Ja lēmums ir nelabvēlīgs (kompensācija atteikta), tajā tiek paskaidroti atteikuma iemesli un sniegta informācija par lēmuma pārsūdzēšanas iespējām.

Dokumenta vēsture

Datums	Versija	Izmaiņas
19.04.2021	1	Sākotnējā redakcija.
19.05.2021	2	Papildināts ar 20.2. apakšpunktu; precizēts 14.1. un 14.2. apakšpunkts.
14.07.2021	3	Precizēts nosaukums un 1., 5., 8., 9., 17. punkti. Papildināts ar 13.punktu.
13.10.2021	4	Precizēts skaidrojums par darbiniekiem, kuri ir piedalījušies NVA aktīvās nodarbinātības pasākumā (1., 3., 5. punkts). Precizēta kompensācijas pieprasījuma iesniegšanas kārtība caur Latvija.lv (6.2.punkts). Precizēts nostrādāto stundu skaita aprēķins (8.9.punkts). Papildināts skaidrojums par pieprasījuma veidlapu (9.punkts).
29.09.2022	5	Papildināta sadaļa "Kompensācijas izmaksa" (17.–19.punkts).
14.02.2023	6	Noteikts beigu termiņš, papildinot sadaļu "Kompensācijas pieprasīšana" (5.2. punkts). Precizēta dokumentu iesniegšana (6.2. punkts). Norādīts attiecināmais kompensācijas periods, ja saņemts cits atbalsts (15.3. punkts).